

Posudek na diplomovou práci Bc. Kateřiny Váňové „Uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce“

Předkládaná diplomová práce se skládá celkem ze 100 stran textové části a dalších 19 stran zdrojů a příloh. Jak autorka píše v abstraktu, cílem bylo popsání situace ohledně uplatnění absolventů vysokoškolského studia za trhu práce z hlediska jejich zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Práce je rozdělena do deseti dále strukturovaných kapitol: 1. Seznam zkratk, 2. Seznam tabulek, grafů a obrázků (tyto seznamy snad není nutné číslovat jako kapitoly), 3. Úvod, 4. *Vymezení základních pojmů*, 5. *Klasifikace vzdělání a zaměstnání* 6. *Vysokoškolské vzdělání v ČR*, 7. *Vysoké školy*, 8. *Absolvent na trhu práce*, 9. *Absolvent VŠ – analýza dat a* 10. *Závěr*.

V úvodu se autorka vymezuje vůči tématu, dále popisuje zvolený postup i vlastní způsob řešení. Ve čtvrté kapitole jsou popsány pojmy, jako je vzdělání, absolventi, trh práce, pokud píše o zdrojích dat (s. 11) tak nepřesně: u VŠPS nezmiňuje ČSÚ a u MPSV co vlastně organizuje. Dále ale podrobně popisuje metodiku VŠPS a věnuje se problematice zaměstnanosti. Jen v případě zaměstnání v NH (s. 12) by měla dát do seznamu zkratk i tuto pro národní hospodářství. Další, pátá kapitola je věnovaná klasifikacím.

Šestá kapitola začíná popisem vzdělanostní struktury a oponentovi chybí mezi zdroji dat i výsledky sčítání 2011, které zmíněnou ISCED klasifikaci rovněž používalo, případně porovnání výsledků těchto dvou šetření, tj. zda je VŠPS skutečně reprezentativní. Na tyto informace naráží čtenář jen mimochodem, viz např. pozn. 22 na (s. 22), ale bez bližšího vysvětlení. Všechny grafy v této kapitole jsou zajímavé a pěkně zpracované, přesto by ale neškodil ještě preciznější popis: v grafu č. 1 by bylo vhodné vysvětlit přírůstky, podobné je tomu i v grafu č. 2., v grafu č. 7 by bylo vhodnější stejné pořadí oborů jak pro muže, tak i pro ženy, v grafu č. 6 je svislá čára, jejíž význam není jasný. Graf č. 8 není (kromě obecného trendu růstu) příliš přehledný.

Na (s. 29) se začala autorka práce uchylovat ke stylu psaní, který není pro zpracování diplomové práce příliš vhodný: např. „přibylo nám hodně techniků“ (mě ne), Česká republika se nachází mezi „předposledními“ státy, vysoké školy se stávají „prodejné“ a přijímají i osoby, které by za „normálních“ (jakých) okolností nepřijaly. Poslední příklad je již ze sedmé kapitoly, kde jsou popsány struktury uchazečů i studentů vysokých škol, včetně dílčích závěrů o zvyšujícím se počtu studentů vysokých škol. Oponent si pouze není jist, zda za růstem není i zásadní změna ve struktuře studia, tj. zavedení bakalářského a následného magisterského studia, jako je tomu v případě vývoje počtu absolventů vysokoškolského studia. Osmá kapitola začíná teoretickým konceptem vlivu vzdělání na trh práce a následují struktury absolventů, poté vzájemným propojením: absolventi na trhu práce z hlediska vzdělání, tj. nezaměstnanost. V grafu 15 (skupina 15-74 let) se jedná patrně o překlep, v grafu 16 není jasné, o jaký stát se jedná (asi ČR), velmi ilustrativní a zajímavé jsou však grafy 17 a 20. Důležité je, že autorka práce o vypočtených výsledcích přemýšlí a klade si nad nimi otázky (s. 53).

Klíčová a inovativní je analýza dat, která je předmětem deváté kapitoly. Nejprve jsou vypočteny tabulky ekonomické aktivity, včetně komentáře ke zvolenému postupu. Místo vlepaných obrázků/tabulek (s. 59, 60, 63) by však bylo vhodnější tyto pořádně zformátovat a dát třeba do přílohy. Následuje interpretace spočtených výsledků. Další podkapitola je věnována logistické regresi, kde je rovněž postup velmi podrobně komentován, což je třeba opět ocenit. Ke zvolenému modelu jedna metodická poznámka. Je samozřejmě na každém

z autorů, jaký model si vytvoří, obecně se však doporučuje¹ začít párovým vztahem dvou proměnných, testovat jejich signifikanci pro model a teprve poté zvolit konečnou podobu modelu (s.70). U popisu vstupního souboru není oponentovi jasný vážený soubor (s. 68), zda to mají být všechny osoby nad 15 let (ale z jakého souboru). Je samozřejmě nad rámec této práce zkoumání toho, proč jsou výsledky takové, jaké jsou, intuitivní komentáře (s. 77) nejsou nutné.

Následuje závěrečná kapitola, která shrnuje předchozí. Oponent má největší výhradu v této práci ke stylu psaní autorky. To že v textu přechází ze třetí osoby k první je stylisticky nesprávné, novinářský způsob psaní (tj. kladení si otázek, expresivita ve výrazech) je však této kvalitní práci na škodu. Přes uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě.

Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D.
5. září 2015

---

¹ Viz např. Hosmer, Lemeshow - Applied Logistic Regression, kap. 4.2